

*Цуцкірідзе М. С.,
кандидат юридичних наук,
Заслужений юрист України,
заступник начальника
Головного слідчого управління
Національної поліції України*

ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО

У статті розглянуто питання щодо визначення і систематизації функцій, які слідчий реалізує в перебігу досудового розслідування. Наведено додаткові до висловлених раніше у науці кримінального процесу аргументи на користь того, що кримінальна процесуальна діяльність слідчого має поліфункціональний характер; в перебігу діяльності слідчий реалізує як функції, так і дисфункції; уникнення винного від кримінальної відповідальності не є дисфункцією слідчого.

Ключові слова: *слідчий, кримінальна процесуальна функція, дисфункція, кримінальне провадження, досудове розслідування.*

В статье рассмотрен вопрос об определении и систематизации функций, реализуемых следователем в стадии досудебного расследования. Приведены дополнительные к высказанным ранее в науке уголовного процесса аргументы в пользу того, что уголовная процессуальная деятельность следователя имеет полифункциональный характер; в процессе деятельности следователь реализует как функции, так и дисфункции; уклонение виновного от уголовной ответственности не является дисфункцией следователя.

Ключевые слова: *следователь, уголовная процессуальная функция, дисфункция, уголовное производство, досудебное расследование.*

Питання щодо функціональної структури кримінальної процесуальної діяльності слідчого було предметом досліджень у науці кримінального процесу протягом не одного століття. Однак функції слідчого розглядалися або як основні напрями його діяльності, що призвело до виокремлення незначної кількості функцій (розслідування, обвинувачення, вирішення кримінального провадження), або як функції розглядалися усі на-

прями діяльності слідчого, в тому числі й ті, які не мають процесуального, а то й, взагалі, – правового характеру (кримінологічна функція, виховна функція тощо). Між тим, діяльність слідчого «розпадається» на значну кількість напрямів, одні з яких мають основний, а інші – допоміжний чи побічний характер. Існування окремих напрямів діяльності іноді навіть не усвідомлюється слідчим. Особливо актуальним виглядає розгляд питання щодо функцій слідчого у зв'язку з карди-

нальним реформуванням у 2012 р. кримінального процесуального законодавства і напрацюванням за п'ять років практики його застосування слідчими. Викладене свідчить про існування наукової проблеми, зміст якої полягає у відсутності нових наукових результатів, які б відображали сучасний стан функціональної структури діяльності слідчого.

У науці кримінального процесу також висловлюють діаметрально протилежні позиції щодо виконуваних слідчим процесуальних функцій. У науковій літературі пропонується низка напрямів діяльності слідчого, які, на думку авторів, є функціями: розшук обвинуваченого [2, с. 147], кримінологічна функція [1, с. 153], припинення злочинів [12, с. 104], застосування слідчим при розкритті та розслідуванні злочинів науково-технічних засобів [6], захист [14, с. 14], огороження громадян від необґрунтованого обвинувачення у вчиненні злочину [7, с. 23], виконавча функція [8], координаційна функція [1, с. 167], процесуальне керівництво та вирішення справи [12, с. 12]; реабілітаційна та міжнародного співробітництва [4, с. 374]. Викладені точки зору не відображають усієї різноманітності думок щодо функцій слідчого.

Для розкриття змісту питання, що є предметом дослідження в цій статті, треба виконати такі завдання: розглянути точки зору науковців щодо функціональної структури кримінальної процесуальної діяльності слідчого у кримінальному провадженні; з використанням знань із соціології систематизувати функції слідчого.

З урахуванням різноманітності функцій, виконуваних слідчим, учені замість терміна «функції» іноді використовують термін «функціональна спрямованість кримінально-процесуальної діяльності слідчого» [4, с. 102–107]. Відмітимо, що мова йде про функціональну спрямованість саме кримінальної процесуальної діяльності слідчого. З цього приводу доцільно зауважити таке.

Як правильно зазначає, В.М. Юрчишин, «у теорії кримінального процесу

функціональний аналіз є загальновизначним методом дослідження. Але іноді, здійснюючи дослідження у царині кримінального процесу, його застосовують формально. Особливо це стосується дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, в яких застосування зазначеного методу почасти констатується лише у вступі до дисертації. Іноді застосування його зводиться до уточнення визначень понять функцій та викладу кількісних функціональних характеристик досліджуваного явища» [20, с. 66].

Окрім того, у науці кримінального процесу функціональна характеристика як усього кримінального провадження, так і його окремих стадій та учасників процесу переважно здійснюється на підставі фонду наукових знань, що міститься у цій галузі науки. Між тим, розроблення теми функцій, структурного функціоналізму є найбільш повним в науці соціології, яка досліджує соціальні явища. Кримінальний процес в цілому і досудове розслідування, зокрема, є різновидом соціальної діяльності. Тому звернення до досягнень соціології в частині дослідження функцій може сприяти отриманню нових наукових знань в науці кримінального процесу в частині повнішого з'ясування функцій такого важливого учасника розслідування, яким є слідчий.

За даними А.Р. Редкліфф-Брауна, перше системне визначення поняття «функція» стосовно наукового вивчення суспільства було надане Е. Дюркгеймом у 1985 р. («Regles de la Methode Sociologique») [18, с. 208]. Визначення Дюркгейма полягає у тому, що «функцією» соціального інституту є його відповідність потребам соціального організму [18, с. 208].

Будь-який організм, в тому числі соціальний, характеризується певною структурою. На думку А.Р. Редкліфф-Брауна, структура є мережею зв'язків між певними одиницями. На прикладі живих організмів він пояснює, що

організм – це складно організована система складних молекул. Система зв'язків між цими одиницями являє собою органічну структуру. Організм сам по собі не є структурою; він є зібранням одиниць (клітин або молекул), організованих у структуру, тобто складових мережі зв'язків; організм має структуру. Виходячи зі смислу, що вкладають у слово «функція», учений розглядає життя організму як функціонування його структури. Функція кожної окремої повторюваної частини життєвого процесу – це та роль, яку ця частина відіграє у житті організму в цілому. Відтак, одиниця здійснює діяльність, а діяльність має функцію [18, с. 208].

Слідчий у досудовому розслідуванні також є «одиницею» (елементом), яка здійснює кримінальну процесуальну діяльність поряд з прокурором та іншими учасниками розслідування. Так само і в соціальній царині, де окремі люди, «які складають суть елементи», пов'язані системою соціальних відносин в єдине ціле, функцією будь-якої повторюваної діяльності є роль, яку вона відіграє у соціальному житті в цілому, а відтак і внеском, який вона робить у підтримання структурної цілісності [15, с. 109]. Функція конкретної соціологічної практики (у нашому випадку – «юридичної практики слідчого у досудовому розслідуванні») – це її внесок до загального соціального життя, тобто функціонування соціальної системи в цілому [18, с. 211]. Стосовно процесуальної діяльності слідчого це означає, що він як представник сторони обвинувачення робить певний внесок не лише в результати досудового розслідування, а й в загальний результат кримінального провадження. Бо зібраним відомості будуть використані прокурором у суді і, можливо, – покладені в основу обвинувачення особи судом.

Водночас система кримінального процесу є складовою кримінальної юстиції, а остання – системи протидії злочинності. Отже, діяльність слідчого лише в одній стадії конкретного кримі-

нального провадження складає декілька як процесуальних, так і суто соціальних функцій. Одні – процесуальні – є внутрішніми функціями, інші – зовнішніми. На думку В.С. Зеленецького, призначення зовнішніх функцій кримінального процесу пов'язане з вирішенням загально соціальних завдань, як то: боротьба зі злочинністю, попередження злочинів і злочинності, виховна функція. Водночас він підкреслював, що між зовнішніми і внутрішніми функціями існує діалектичний взаємозв'язок і взаємозалежність [9, с. 67–68]. На думку ученого, класифікація функцій процесу на внутрішні і зовнішні (або внутрішньосистемні і позасистемні) має велике практичне значення, оскільки дозволяє відобразити об'єктивно існуючу ієрархію процесуальних функцій, визначити (вказати) межі здійснення того чи іншого різновиду функціональної діяльності [9, с. 68]. Повністю підтримуючи викладену точку зору, варто зазначити, що функції, реалізовані в діяльності слідчого, дійсно мають певну ієрархію: функція обвинувачення (кримінального переслідування) в стадії досудового розслідування для переведення обвинувачення до судових стадій кримінального процесу; функція реалізації норм кримінального права в системі кримінальної юстиції держави; функція протидії злочинності в державі.

На думку одного з основоположників теорії структурного функціоналізму Р. Мертона, існує п'ять конотацій слова «функція». Для досягнення цілей цього наукового дослідження звернемо увагу на таку конотацію терміну «функція», про яку пише Р. Мертон, – в другому значенні термін «функція» стає фактично еквівалентом терміну «професія». Він наводить приклад, коли М. Вебер визначає професію як спосіб спеціалізації, точного визначення і сполучення функцій тією мірою, якою він являє для нього основу постійної можливості заробітку [15, с. 107]. Підтвердженням існування такої конотації функцій прокурора може бути термінологія, вживана у різ-

них варіантах проекту КПК, який протягом 2006–2011 років готувала Робоча група Національної комісії із зміцнення демократії та утвердження верховенства права. У кримінальне процесуальне законодавство (і звісно, в практику його застосування) передбачалося запровадити такого учасника процесу, як державний обвинувач, яким мала стати посадова особа органів прокуратури, яка здійснює функцію кримінального переслідування у перебігу досудового розслідування та підтримує державне обвинувачення у кримінальному судочинстві (Вступ до Концепції реформування кримінальної юстиції України, затвердженої у 2008 р. [11]).

У проекті КПК станом на грудень 2008 р. [17], як і було передбачено Концепцією реформування кримінальної юстиції України [11], використовувався термін «державний обвинувач», що відображав процесуальну функцію учасника кримінального провадження. Однак, у проекті зазначеного кодифікованого акту станом на 1 липня 2011 р. [16] термін «державний обвинувач» було змінено терміном «прокурор». На нашу думку, останній термін відображає «професію», а не процесуальну функцію розглядуваного учасника, що свідчить про небажання законодавця відійти від «прорадянського» викладення у законі термінології, яка відображає професію, посаду державного службовця, а не його процесуальні функції. Між тим, для розуміння безпосередніх учасників кримінального провадження, а також для теоретиків і практиків корисніше було би вживати у законі термін «державний обвинувач», який у стадії досудового розслідування разом зі слідчим готував би державне обвинувачення, а в судових стадіях процесу підтримував його.

На думку членів робочої групи, яка готувала проект КПК, в якому було вжито термін «державний обвинувач», саме цей термін у кримінальному процесі найкраще відображав би функцію, виконувану прокурором як державним служ-

бовцем. Бо існує посада у структурі державного органу – прокурор, а є його роль (функція) у кримінальному процесі – державний обвинувач. Вітчизняне законодавство знає такі «трансформації» посад у процесуальні ролі. Так, приміром, п. 6 ст. 32 КПК (1960 р. – М. Ц.) встановлювалося, що прокурором є не лише власне прокурор, а й його заступник та помічник. У органах внутрішніх справ є багато посад (оперуповноважені кримінального розшуку, оперуповноважені УБОЗ, дільничні інспектори міліції тощо), котрі у разі застосування ними кримінального процесуального закону набувають процесуального статусу «особи, яка провадить дізнання» (за КПК 1960 р. – М. Ц.). Адвокат у кримінальному процесі може набувати статусу як захисника обвинуваченого, так і представника потерпілого [13, с. 222].

Усіх суб'єктів кримінального процесу в кримінальному провадженні можна розглядати як «мінісупільство». Причому, якщо визначати його за нормами КПК, то це буде потенційне процесуальне суспільство. Воно, як правило, не співпадає з тим процесуальним мінісупільством, яке утворюється кожного разу у конкретному кримінальному провадженні [20, с. 73]. Але у будь-якому разі «оскільки функцію соціальної діяльності слід розкривати, аналізуючи її вплив на індивідів, то ці останні підлягають вивченню як типові індивіди або як типові і виняткові індивіди одночасно. Далі, гіпотеза тягне за собою спроби безпосереднього вивчення функціональної узгодженості, або функціональної єдності, соціальної системи, рівно як і спроби виявлення – наскільки це є можливим – основ такої єдності» [18, с. 215].

Функціонально діяльність слідчого не лише наближена, а істотно узгоджена з діяльністю прокурора і співробітника оперативного підрозділу. Але прокурор, маючи повноваження брати участь у проведенні слідчих дій і самостійно їх проводити, водночас здійснює процесуальне керівництво досудовим

розслідуванням у конкретному провадженні і нагляд за дотриманням законності у діяльності слідчого. А ось співробітник оперативного підрозділу, як і слідчий, є суб'єктом, діяльність якого за змістом є найбільш наближеною до діяльності слідчого, а у разі виконання доручень, він користується повноваженнями слідчого.

Хоча законодавець і визначив в КПК, що слідчий вправі здійснювати негласні слідчі (розшукові) дії, але практично їх здійснюють співробітники оперативних підрозділів. Останні віднесені законодавцем до числа суб'єктів, які належать до сторони обвинувачення. Точніше, у переліку суб'єктів, що входять до складу сторони обвинувачення (п. 19 ч. 1 ст. 3 КПК) оперативні підрозділи відсутні, але ст. 41 розміщена у § 2 «Сторона обвинувачення» Глави 3 «Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження». Відтак, оперативні підрозділи як фактично, так і юридично віднесені до сторони обвинувачення, тобто діють в одному напрямі зі слідчим.

Чинний кримінальний процесуальний закон, на відміну від КПК 1960 р., містить узгоджену систему органів досудового розслідування і оперативних підрозділів. Так, у ст. 216 КПК «Підслідність» йдеться про посади («професії») слідчих у п'яти органах досудового розслідування: Національній поліції; органах безпеки; органах, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; Державному бюро розслідувань (далі – ДБР); Державній кримінально-виконавчій службі України. Згідно зі ст. 41 КПК оперативні підрозділи існують у тих же державних органах, що й органи розслідування. Виняток складають органи Державної прикордонної служби України, які не мають права здійснювати досудове розслідування.

Зі створенням у структурі органів кримінальної юстиції Національного бюро розслідувань України у законодавстві з'явився новий учасник кримінального провадження, наділений владними

повноваженнями – детектив. Очевидно, детектив мав би поєднати у собі функції досудового розслідування та оперативно-розшукової діяльності, а під час досудового розслідування також здійснення негласних слідчих (розшукових) дій. Однак, законодавець не зміг відійти від вітчизняної традиції окремого правового регулювання слідчої (гласної) і оперативної (негласної) діяльності, поклавши на детективів як функцію розслідування, так і функцію оперативно-розшукової діяльності. Внаслідок цього в законі (ч. 1 ст. 41 КПК) з'явилася норма, згідно з якою детектив надає письмове доручення підрозділу детективів, яке є для нього обов'язковим до виконання.

Видається, що функціональна єдність професій (за Р. Мертоном) слідчого, детектива і співробітника оперативного підрозділу, що полягає в здійсненні ними кримінального переслідування спочатку невизначеної, а потім певної особи, має нарешті знайти своє відображення у кримінальному процесуальному законі. Правову регламентація статусу зазначених суб'єктів досудової процесуальної діяльності, а відтак і їх термінологічне позначення доцільно уніфікувати. Не доцільно «розпорошувати» статус «кримінального переслідувача» на окремі статуси, які змістовно мало чим відрізняються один від іншого. Прикладом уніфікованої регламентації статусів розглядуваних суб'єктів є КПК Республіки Молдова [19], який оперує поняттям «офіцер з кримінального переслідування» (статті 55, 56).

Таким уніфікованим для закону, теорії і практики статусом в Україні міг би стати «детектив», який в одних словниках української мови визначається як «спеціаліст з розслідування злочинів» [3, с. 289], в інших – як «працівник таємної служби розшуку» [10, с. 94].

Повертаючись до питання про функції, виконувани слідчим, зазначимо, що він виконує багато функцій, тобто його діяльність є поліфункціональною. Але з урахуванням того, що сучасний кримі-

нальний процес, в тому числі і в стадії досудового розслідування, побудований на підставі засади змагальності, слідчий виконує в ньому одну кримінальну процесуальну функцію – кримінального переслідування. Остання існує у кримінальному процесі в різних формах. В Україні такими формами в стадії досудового розслідування є підозра і обвинувачення, що відповідає статусам особи, щодо якої здійснюють переслідування: підозрюваний, обвинувачений.

Слідчий, безперечно виконує й інші функції. З огляду на те, що процесуальною (основною) функцією для нього є кримінальне переслідування, то інші функції, які так чи інакше пов'язані з кримінальним провадженням в стадії розслідування, можна вважати побічними. До числа таких можуть бути віднесені кримінологічна функція; огороження громадян від необгрунтованого обвинувачення у вчиненні злочину; виконавча функція; координаційна функція; реабілітаційна та інші.

Важливим в плані здійснення функціональної характеристики діяльності слідчого є з'ясування питання про існування чи відсутність дисфункцій. Теоретик структурного функціоналізму А. Р. Редкліфф-Браун, аналізуючи один з аспектів аналогії між життям соціальним і органічним, зазначав, що «ми знаємо, що організм може функціонувати з більшою чи з меншою ефективністю, і тому розробляємо особливу науку про патології, щоб вивчити можливі дисфункції. У організмі ми відрізняємо те, що називають здоров'ям, від того, що називаємо хворобою. Греки в V ст. до н.е. вважали, що можна застосувати ці поняття і до суспільства, і до міста-держави, розмежовуючи стан евномії, тобто хорошої форми або суспільного здоров'я, і стан дісномії, тобто розладу, або соціальної хвороби» [18, с. 212]. Наявність останнього стану свідчить про виконання кимось із учасників кримінального провадження дисфункцій. Але щоб можна було констатувати

різновид соціальної хвороби – «процесуальну хворобу» – то здійснювати дисфункції має хтось з тих учасників, які «ведуть процес». Саме таким учасником у стадії досудового розслідування і є слідчий.

Питання про дисфункції слідчого ставила в своїй кандидатській дисертації М. С. Городецька, яка вважає, що «у деяких випадках має місце дисфункція слідчого. Наприклад, закриття справи за скінченням термінів давності або винесення судом виправдувального вироку у справі є проявом саме дисфункції слідчого. В першому випадку мають місце такі наслідки, які ведуть до напруження в системі кримінального судочинства, не сприяють адаптації суб'єкта в суспільстві. Дійсно, якщо особа, винна у вчиненні злочину, не встановлена, то завдання кримінального процесу не виконане, досягнуто наступний наслідок діяльності слідчого: винний unikнув покарання, що є явною дисфункцією» [5, с. 67].

Дозволимо собі не погодитися з такою точкою зору. Авторка права лише в тій частині, що стосується соціальної ролі кримінального процесу. Суспільство вправі очікувати від суб'єктів, наділених владними повноваженнями щодо здійснення кримінального процесу, що кожен, хто вчинив кримінальне правопорушення, буде встановлений і притягнутий до кримінальної відповідальності. Саме тому до КПК включена норма програмного значення «завдання кримінального провадження» (ст. 2), в якій, по суті, сформульовані соціальні очікування від кримінального процесу як соціальної підсистеми: «захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру

свої вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура».

Водночас зазначена норма права має і суто кримінальне процесуальне значення, сутність якого полягає в тому, що уповноважені державою особи повинні забезпечити, тобто зробити все від них залежне, щоб соціальні очікування справдилися. Однак з об'єктивних причин це не завжди є можливим навіть за умови виконання усіх законодавчих приписів. Відтак, процесуальна функція слідчого може бути виконана ним в повному обсязі, але соціальна функція кримінального процесу в разі постановлення щодо обвинуваченого виправдального вироку, дійсно, не буде виконаною. Але ж це вже буде дисфункцією

не слідчого, а кримінального процесу як соціальної системи.

На підставі викладеного вище слідують такі висновки: кримінальна процесуальна діяльність слідчого має поліфункціональний характер; в перебігу діяльності слідчий реалізує як функції, так і дисфункції; уникнення винного від кримінальної відповідальності не є дисфункцією слідчого.

Тема, досліджена у цій статті, є доволі об'ємною. Для її повного опрацювання доцільно здійснювати подальше дослідження за такими напрямками: з'ясування питання щодо віднесення досудового розслідування до числа кримінальних процесуальних функцій інших учасників кримінального провадження, зокрема, прокурора, співробітника оперативного підрозділу і детектива; дослідження ролі слідчого судді у реалізації процесуальних функцій в стадії досудового розслідування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андрусак В. Б. Функції органів досудового слідства в кримінальному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2011. 224 с.
2. Антонова Е. Е. Функциональная характеристика досудебного производства в российском уголовном процессе: дис. ... канд. юрид. наук. Омск, 2006. 218 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
4. Гловюк І. В. Кримінально-процесуальні функції: теоретико-методологічні засади і практика реалізації: дис. ... доктора юрид. наук. Одеса, 2015. 579 с.
5. Городецька М. С. Кримінально-процесуальна компетенція слідчого органів внутрішніх справ: дис. ... канд. юрид. наук. Дніпропетровськ, 2010. 271 с.
6. Гришин А. И., Громов Н. А. Процессуальные функции следователя. Правоведение. 2001. № 5. С. 147–152.
7. Гуляев А. П. Следователь в уголовном процессе. М.: Юрид. лит., 1981. 192 с.
8. Дутов Н. Ю. Процессуальные функции следователя в состязательном уголовном процессе и особенности их реализации: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Воронеж, 2012. 24 с.
9. Зеленецкий В. С. Свод монографических работ новой научной направленности. Ч. 1. Первое научное направление «Возбуждение государственного обвинения». К.: Истина, 2012. С. 12–153.
10. Івченко А. Тлумачний словник української мови. Харків: ФОЛІО. 2002. 543 с.
11. Концепція реформування кримінальної юстиції України. Затв. Указом Президента України від 15 лютого 2008 р. № 311 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів». Офіційний вісник Президента України. 2008. № 12. Ст. 486.
12. Ларин А. М. Расследование по уголовному делу: процессуальные функции. М.: Юрид. лит., 1986. 160 с.
13. Лобойко Л. М. Реформування кримінально-процесуального законодавства в Україні (2006–2011 роки). Частина 1: Загальні положення і досудове провадження. К.: Істина, 2012. 288 с.
14. Малярєнко В. Т., Вернидубов І. В. Прокурор у кримінальному судочинстві: деякі проблеми та шляхи їх вирішення. К.: Юрінком Інтер, 2001. 240 с.

15. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура. М.: АСТ: АСТ МОСКВА: ХРАНИТЕЛЬ, 2006. 873 с.
16. Проект Кримінального процесуального кодексу (реєстраційний номер 9700 від 13 січня 2012 р.). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=9700&skl=7.
17. Проект Кримінального процесуального кодексу, підготовлений Робочою групою Національної комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права (Ухв. на 16 пленарному засіданні Комісії, м. Київ, 10 грудня 2008 р.). URL: http://www.ukradv.org/up/docs/kpk_final.html.
18. Рэдклифф Браун А. Р. Структура и функция в примитивном обществе. Очерки и лекции. Пер. с англ. М.: Изд. фирма «Восточная литература» РАН, 2001. 304 с.
19. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Молдова. URL: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=2&id=326970>.
20. Юрчишин В. М. Функції прокурора у досудовому розслідуванні: теорія і практика: дис. ... доктора юрид. наук. Запоріжжя. 2016. 443 с.

Tsutskiridze M. Polyfunctionality of criminal procedural activity of the investigator

The article deals with the question of determining and systematizing the functions that the investigator implements during the pre-trial investigation. The additional arguments put forward earlier in the science of the criminal process are presented in favor of the fact that the criminal procedural activity of the investigator has a polyfunctional character; In the course of the activity the investigator implements both functions and dysfunctions; Avoiding a guilty person from criminal responsibility is not an investigator's dysfunction.

The question of the functional structure of the criminal procedural activity of the investigator was the subject of research in the science of the criminal process for more than one century. However, the functions of the investigator were considered either as the main directions of his activity, which led to the allocation of a small number of functions (investigation, prosecution, decision of the criminal proceedings), or as functions considered all the activities of the investigator, including those that have no procedural, or In general, it is a legal, character (criminological function, educational function, etc.).

Meanwhile, the investigator's activities «collapse» into a large number of areas, some of which are basic, while others are auxiliary or indirect. The existence of certain areas of activity is sometimes not even recognized by the investigator. Particularly relevant is the consideration of the question of the functions of the investigator in connection with the fundamental reform of the criminal procedural legislation in 2012 and the practice of five years of its application by investigators. The above proves the existence of a scientific problem, the content of which consists in the absence of new scientific results that reflect the current state of the functional structure of the investigator.

The subject studied in this article is quite voluminous. For its complete elaboration it is expedient to carry out further research in the following areas: clarification of the issue of assigning a pre-trial investigation to the criminal procedural functions of other participants in criminal proceedings, in particular, the prosecutor, the officer of the operational unit and the detective; Investigating the role of investigating judge in the implementation of procedural functions in the stage of pre-trial investigation.

Keywords: *investigator, criminal procedural function, dysfunction, criminal proceedings, pre-trial investigation.*

Стаття надійшла до редакції журналу 07.12.2017 р.